

HAURIDA KYRKBY OCH ÅSENS BY

Haurida socken högt uppe på Småländska höglandet är en av länets minsta och kargaste. Den gamla timmerkyrkan är från medeltiden och således en av de tre bevarade medeltida träkyrkorna i Jönköpings län. De andra finns i grannsocknen Vireda samt i Stenberga sydost om Vetlanda. Kyrkans äldsta del utgörs idag av långhuset, som troligtvis tillkom under 1200-talets slut eller 1300-talets början. Ursprungligen fanns även ett timrat kor, som under senmedeltiden ersattes av ett kor av sten. Vid den tidpunkten byggdes också en sakristia av sten. Under 1600-talet byggdes koret om och långhuset förlängdes. Kyrkans torn uppfördes 1664. Interiört finns intressanta inventarier och vackra takmålningar från 1760 av okänd konstnär.

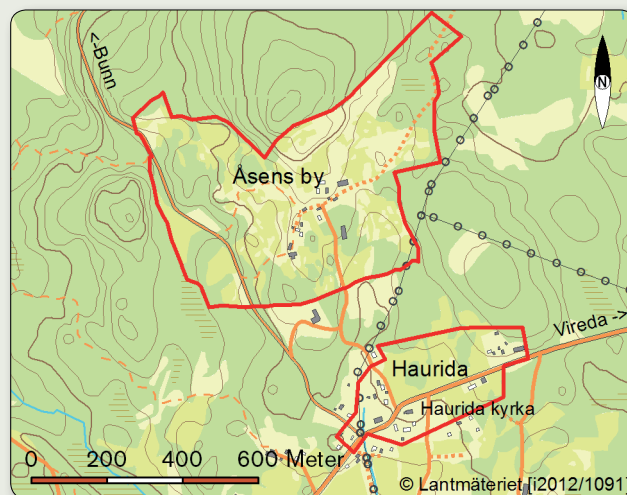
Bebyggelsen i kyrkbyn präglas av rödfärgade tvåvåningshus huvudsakligen från 1800-talet. Bland bebyggelsen märks den gamla affären, som nu är hembygdsgård, samt sockenstugan.

En knapp kilometer norrut ligger Åsens by, som inrättades som landets första kulturresevat år 2000. Anledningen till det är att Åsens by så tydligt visar hur en småskalig jordbruksmiljö i norra Småland såg ut i början av 1900-talet. På de tre gårdarna i byn finns flera traditionellt utformade bostadshus och ekonomibyggnader. I ett par gårdar bodde gårdsfolket i enkelstugor, medan de som disponerade den tidigare prästgården bodde i en lite större parstuga.

Runt gårdarna ligger byns odlings- och betesmarker med små åkertegar, ängs- och hagmarker, hamlade träd, stengärdesgårdar, fågator och odlingsrösen. I markerna finns även spår efter äldre tiders brukningsmetoder, till exempel röjningsrösen. Med tanke på att byn har medeltida anor är det inte förvånande att finna äldre brukningsspår. Att mycket bevarats så intakt beror på att byn aldrig genomgått något skifte. Den ålderdomliga miljön är ett populärt besöksmål med allahanda aktiviteter sommartid.



Interiör från Haurida kyrka. Foto Jönköpings läns museum..



SMULTRONSTÄLLE 50

HITTA HIT

Haurida kyrka ligger 15 km N om Lekeryd. Från Lekeryd: Kör den norrgående vägen ca 15 km. Haurida kyrka ligger invid vägen. Från kyrkan – följ skyltning mot Åsens by ca 600 m.

Koordinater:

Haurida kyrka: N 6416598/E 471674 (SWEREF 99 TM) // N 57° 53' 25,11", E 14° 31' 20,06" (WGS84)



Bygatan genom Åsens by. Foto Jönköpings läns museum..

JÖNKÖPINGS LÄNS
MUSEUM 

036-30 18 00 • www.jkpglm.se



SMULTRONSTÄLLEN

Ute i landskapet finns massor att upptäcka! Läns museet presenterar här smakprov på sevärdheter i Jönköpings län med utgångspunkt i kulturmiljöer och kulturarv.

Här finns välkända kulturminnesmärken såsom Habo kyrka och domarringarna i Smålandsstenar, men också mer okända pärlor såsom flottningsslämnarna i Valån och Stengårdshults kyrka. I länet finner vi många spår efter forna tiders människor och verksamheter, allt ifrån slott- och herresäten till övergivna vägbanor och odlingsrösen i skogsmark.

Vår tanke med Smultronställen är att det ska locka till utflykter i kulturlandskapet – där finns vår historia, som tar sig olika uttryck i den fysiska miljön. Det är ett arv värt att uppleva och värna. Under rubriken Smultronställen kommer vi allteftersom fylla på med ännu fler sevärdheter, både för länsbor och långväga besökare. Ju fler som upptäcker dessa pärlor, desto större möjlighet att de bevaras för framtiden.

FAKTA

I Jönköpings län finns över 40 000 registrerade fornlämningar, 87 riksintressanta kulturmiljöer, närmare 130 byggnadsminnen, ungefär 150 kyrkor, 100-talet hembygdsgränder med samlad äldre bebyggelse, ett stort antal industrihistoriska miljöer samt två kulturresevat. Därtill finns också ett stort antal kulturmiljöer med bevarandevärd bebyggelse. En del av dessa kan man få information om via länsstyrelsens och kommunernas hemsidor. Man kan även hitta beskrivningar via de olika hembygdsföreningarnas respektive sidor.

BRA ATT VETA

Tillgängligheten till de olika smultronställena varierar. En del är välskyltade, enkelt tillgängliga och uppfyller krav på parkeringsplatser etc. Andra kräver mer av besökaren, kanske behöver man gå en längre sträcka för att nå sitt mål, ibland är det snarlig skog och väl framme möts man kanske av en trasig skylt (om det ens funnits någon). Platserna bär dock alltid på en spännande och intressant historia.

Notera också att många av de kulturhistoriska byggnaderna är privatägda och endast tillgängliga för exteriör beskådan. Respektera privat tomtmark. Många kyrkor är öppna sommartid. Under andra tider på året brukar man kunna kontakta kyrkvaktmästaren som öppnar upp.

